

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 2

HOSPODÁRSKA
PROGNÓZA
Z JESENE 2024

str. 4

EÚ PODPOROVALA NA
KONFERENCII COP29
POKRAČUJÚCE
GLOBÁLNE OPATRENIA

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | November 2024

KOMISIA VYPLATILA SLOVENSKU ŠTVRTÚ PLATBU VO VÝŠKE 799 MILIÓNOV V RÁMCI MECHANIZMU NA PODPORU OBNOVY A ODOLNOSTI

Štvrtá platba sa vypláca vo forme grantov (bez predbežného financovania). Tak ako v prípade všetkých členských štátov, aj pre Slovensko platí, že platby v rámci Mechanizmu obnovy a odolnosti sú založené na výkonnosti a závisia od realizácie konkrétnych reforiem a investícií, ktoré si štáty stanovili vo svojich plánoch obnovy. Slovensko 15. decembra 2023 predložilo Komisii štvrtú žiadosť o platbu týkajúcu sa 15 mld. EUR. Tieto mld. EUR zahŕňajú reformy týkajúce sa udržateľnej dopravy, inkluzívneho vzdelávania, pohotovostnej starostlivosti, dlhodobej sociálnej a zdravotnej starostlivosti, spravodlivosti, krízového riadenia, dôchodkového systému, opatrení na zavedenie kurikulárnej reformy, rozvoj odbornej prípravy učiteľov, zníženie regulačného zaťaženia podnikov alebo digitalizáciu insolvenčných konaní a verejného obstarávania. Komisia 1. júla 2024 prijala kladné predbežné posúdenie žiadosti Slovenska o platbu. Priaznivé stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru Rady k žiadosti o platbu umožnilo Komisii prijať konečné rozhodnutie o vyplatení finančných prostriedkov. Celkový plán obnovy a odolnosti Slovenska bude financovaný z grantov vo výške 6,4 miliardy EUR.

HOSPODÁRSKA PROGNOZA Z JESENE 2024

Európska komisia predstavila dňa 15.11.2024 jesennú hospodársku prognózu. Po dlhšom období stagnácie hospodárstvo EÚ opäť zažíva mierny rast s pokračujúcim procesom znižovania inflácie. V jesennej prognóze Európskej komisie sa v roku 2024 predpokladá rast HDP na úrovni, ktorá bude v EÚ predstavovať 0,9 %

a v eurozóne 0,8 %. Podľa prognózy sa očakáva, že v roku 2025 dôjde k zrýchleniu hospodárskej činnosti na 1,5 % v EÚ a 1,3 % v eurozóne a v roku 2026 na 1,8 % v EÚ a 1,6 % v eurozóne. Celková inflácia v eurozóne sa má v roku 2024 znížiť o viac ako polovicu. Oproti úrovni z roku 2023 predstavujúcej 5,4 % klesne na 2,4 % a aj ne-

skôr bude postupne klesať až na úroveň 2,1 % v roku 2025 a 1,9 % v roku 2026. Predpokladá sa, že proces znižovania inflácie v EÚ bude v roku 2024 ešte prudší, pričom celková inflácia klesne z úrovne 6,4 % zaznamenatej v roku 2023 na 2,6 %. V roku 2025 sa bude ďalej znižovať až na úroveň 2,4 % a v roku 2026 klesne na 2,0 %.

Rozširovanie európskej únie

Európska komisia prijala dňa 30.10.2024 každoročný balík týkajúci sa rozširovania, ktorého súčasťou je podrobné posúdenie aktuálnej situácie a pokroku Albánska, Bosny a Hercegoviny, Kosova, Čiernej Hory, Severného Macedónska, Srbska, Gruzínska, Moldavskej republiky, Ukrajiny a Turecka na ich ceste k vstupu do EÚ. K posúdeniam sú priložené aj odporúčania a usmernenia týkajúce sa reformných priorít. Proces rozširovania je naďalej založený na zásluhách a závisí od

objektívneho pokroku dosiahnutého každým z partnerov. Vyžaduje realizáciu nezvratných reforiem vo všetkých oblastiach práva EÚ. Demokracia, právny štát a základné hodnoty budú aj naďalej základnými kameňmi politiky rozširovania EÚ. Členstvo v EÚ je aj naďalej strategickou voľbou.

Proces rozširovania získal v rokoch 2023 a 2024 novú dynamiku. Tematický blok „Základné hodnoty“ bol s Albánskom otvorený 15. októbra 2024. Prístupové rokovania

s Ukrajinou a Moldavskom sa začali na prvých medzivládnych konferenciách v júni 2024. Po splnení predbežných kritérií pre kapitoly týkajúce sa právneho štátu je Čierna Hora na ceste k predbežnému uzavretiu ďalších rokovacích kapitol. Európska rada sa v marci 2024 rozhodla začať prístupové rokovania s Bosnou a Hercegovinou. Proces preverovania sa v prípade Albánska aj Severného Macedónska ukončil koncom roka 2023.

EURÓPSKY DEŇ ROVNOSTI ODMEŇOVANIA

Ženy v Európskej únii stále zarábajú menej ako muži, pričom priemerný rozdiel v odmeňovaní žien a mužov v EÚ dosahuje už tretí rok po sebe približne 13 %. To znamená, že keď muž zarobí euro, žena zarobí len 87 centov. Európsky deň rovnosti odmeňovania tento rok pripadá na 15. no-

vembra. Od tohto dňa do konca roka budú totiž ženy v EÚ obrazne pracovať zadarmo. Podpredsedníčka pre hodnoty a transparentnosť Věra Jourová, komisár pre pracovné miesta a sociálne práva Nicolas Schmit a komisárka pre rovnosť Helena Dalliová vydali spoločné vyhlásenie.

EÚ POSILŇUJE OBRANÚ PRIPRAVENOSŤ PRVOU FINANČNOU PODPOROU SPOLOČNÉHO OBSTARÁVANIA V OBLASTI OBRANY

Komisia schválila financovanie piatich cezhraničných projektov na podporu koordinovanejšieho a efektívnejšieho obstarávania v oblasti obrany medzi členskými štátmi EÚ. Každý z piatich vybraných projektov, ktoré sa realizujú v rámci nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIR-PA), dostane 60 miliónov eur, čo

predstavuje financovanie v celkovej výške 300 miliónov eur.

Vďaka spoločnému obstarávaniu, ktoré prinesie väčšiu hodnotu za vynaložené peniaze prostredníctvom úspor z rozsahu, budú kritické obranné spôsobilosti pre ozbrojené sily členských štátov cenovo dostupnejšie. Vďaka spoločnému obstarávaniu výrobkov sa zlepší interoperabilita ozbro-

jených síl členských štátov. Jasnejšie perspektívy a väčšia predvídateľnosť, ktoré prichádzajú s väčšími zmluvami, posilnia európsky priemysel a umožnia mu prispôbiť svoju výrobnú kapacitu potrebám Európy v oblasti obrany. Spoločné obstarávanie celkovo posilní obrannú pripravenosť v členských štátoch EÚ.

EÚ PODPOROVALA NA KONFERENCII COP29 POKRAČUJÚCE GLOBÁLNE OPATRENIA V OBLASTI KLÍMY A PRESADZOVALA AMBICIÓZNE FINANČNÉ A INVESTIČNÉ CIELE

Na konferencii OSN o zmene klímy COP29, ktorá sa uskutočňuje od 11. do 22. novembra v Azerbajdžane, bude Európska únia spolupracovať s medzinárodnými partnermi na dosahovaní cieľov Parížskej dohody, ktoré zahŕňajú udržanie globálneho priemerného nárastu teploty čo najbližšie k 1,5 °C.

Klimatická zmena predstavuje vážny problém, ktorý čoraz viac ovplyvňuje životy a živobytie ľudí nielen v Európe, ale aj na celom svete. Na konferencii COP29 musia zmluvné strany Parížskej dohody zabezpečiť, aby sa globálne finančné toky postupne zosúladovali s cieľmi Parížskej dohody. Tým

sa umožnia nové investície prostredníctvom prijatia nového kolektívneho kvantifikovaného cieľa v oblasti financovania opatrení v súvislosti so zmenou klímy (NCQG), ktorý bude hlavnou prioritou tohtoročných rokovaní.

EÚ je v súčasnosti najväčším poskytovateľom medzinárodného financovania opatrení proti zmene klímy. V roku 2023 prispela na verejné financovanie opatrení sumou 28,6 miliardy eur a zmobilizovala ďalších 7,2 miliardy eur zo súkromných zdrojov na podporu rozvojových krajín pri znižovaní emisií skleníkových plynov a prispôbovaní sa dôsledkom zmeny klímy.

KOMISIA NAVRHUJE JEDNOTNÝ PORTÁL PRE DIGITÁLNE VYHLÁSENIA S CIEĽOM ZNÍŽIŤ ADMINISTRATÍVNU ZÁŤAŽ PRI VYSIELANÍ PRACOVNÍKOV

Dňa 13.11.2024 navrhla Európska komisia zriadiť jednotný portál pre digitálne vyhlásenia pre spoločnosti, ktoré poskytujú služby a dočasne vysielajú pracovníkov do iného členského štátu – tzv. „vyslaní pracovníci“. Na jednotnom trhu EÚ je 5 miliónov vyslaných pracovníkov. Jednou z hlavných administratívnych prekážok, ktorým čelia ich zamestnávateľia, je viacnásobná a rôznorodá

dokumentácia v každom členskom štáte. Členské štáty budú môcť používať verejné rozhranie na dobrovoľnom základe. V tých, ktoré sa tak rozhodnú, sa vďaka novému jednotnému portálu pre digitálne vyhlásenia znížia administratívne náklady pre podniky pri vysielaní ich pracovníkov do zahraničia. Prispeje to k cieľu Komisie znížiť zataženie spoločností spojené s vykazovaním o 25 %,

ako sa uvádza v jej oznámení s názvom Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ, pričom sa v plnej miere zachová existujúca vysoká úroveň ochrany práv vyslaných pracovníkov zakotvená v právnych predpisoch EÚ a vo vnútroštátnych právnych predpisoch. Návrhom sa takisto umožní lepší súlad s existujúcimi pravidlami, čo umožní presadzovanie spravodlivej mobility.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2024

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.